

Dokument s plenarne sjednice

**B9-0526/2023 }
B9-0527/2023 }
B9-0528/2023 }
B9-0529/2023 }
B9-0530/2023 }
B9-0531/2023 } RC1**

13.12.2023

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0526/2023 (Verts/ALE)
B9-0527/2023 (PPE)
B9-0528/2023 (The Left)
B9-0529/2023 (Renew)
B9-0530/2023 (S&D)
B9-0531/2023 (ECR)

o pokušaju državnog udara u Gvatemali
(2023/3031(RSP))

Leopoldo López Gil

u ime Kluba zastupnika PPE-a

**Pedro Marques, Javi López, Maria-Manuel Leitão-Marques, Alicia Homs
Ginel**

u ime Kluba zastupnika S&D-a

RC\1292879HR.docx

PE756.709v01-00 }
PE756.710v01-00 }
PE756.711v01-00 }
PE756.712v01-00 }
PE756.713v01-00 }
PE756.714v01-00 } RC1

Jordi Cañas, Petras Auštrevičius, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, İlhan Kyuchyuk, Dragoş Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans
u ime Kluba zastupnika Renew
Tilly Metz
u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a
Anna Fotypa, Witold Jan Waszczykowski, Assita Kanko, Anna Zalewska, Elżbieta Kruk, Adam Bielan, Waldemar Tomaszewski, Joachim Stanisław Brudziński, Angel Dzhambazki
u ime Kluba zastupnika ECR-a
Miguel Urbán Crespo
u ime Kluba zastupnika The Left
Fabio Massimo Castaldo

Prijedlog rezolucije Europskog parlamenta o pokušaju državnog udara u Gvatemali (2023/3031(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije, posebno Rezoluciju od 14. Rujna 2023. o Gvatemali: stanje nakon izbora, vladavina prava i neovisnost pravosuđa¹,
 - uzimajući u obzir izjave potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 21. i 28. kolovoza 2023. o predsjedničkim izborima u Gvatemali i njegovu izjavu od 8. prosinca 2023. o najnovijim događajima u Gvatemali,
 - uzimajući u obzir preliminarne izjave misije EU-a za promatranje izbora od 27. lipnja i 22. kolovoza 2023. te njezino završno izvješće predstavljeno u gradu Guatemu 13. studenoga 2023.,
 - uzimajući u obzir izjavu glasnogovornika glavnog tajnika UN-a od 8. prosinca 2023. o nedavnom razvoju događaja u pogledu demokratske tranzicije Gvatemala,
 - uzimajući u obzir izjavu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava Volkera Türka od 9. prosinca 2023., u kojoj žali zbog kontinuiranih pokušaja da se obezvrijede rezultati izbora,
 - uzimajući u obzir izjavu Glavnog tajništva Organizacije američkih država od 8. prosinca 2023. u kojoj se osuđuje pokušaj državnog udara u Gvatemali,
 - uzimajući u obzir izjavu Saveza za razvoj demokracije od 8. prosinca 2023. u kojoj se osuđuju mjere kojima se nastoje poništiti općii izbori, zadirući pritom u demokratski izborni proces i zanemarujući ga,
 - uzimajući u obzir izjavu Koordinacijskog odbora poljoprivrednih, trgovačkih, industrijskih i finansijskih udruga Gvatemala (*Comité Coordinador de Cámaras Comerciales, Industriales y Financieras, CACIF*) od 8. prosinca 2023. o potpori demokraciji, vladavini prava, izabranom predsjedniku, izabranoj potpredsjednici i svim dužnosnicima izabranima na izborima 25. lipnja 2023.,
 - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je nakon drugog kruga predsjedničkih izbora održanog 20. kolovoza 2023. Vrhovni izborni sud 28. kolovoza 2023. objavio službene rezultate dobro organiziranih izbora koji su protekli mirno te proglašio Bernarda Arévala i Karin Herreru iz političke stranke Movimiento Semilla izabranim predsjednikom i potpredsjednicom Gvatemala;
- B. budući da je 2. studenoga Vrhovni izborni sud ponovno obustavio pravnu registraciju

¹ Usvojeni tekstovi, P9_TA(2023)0322.

stranke Movimiento Semilla; budući da je javno tužiteljstvo poduzelo selektivne i proizvoljne pravne i postupovne mjere protiv stranke Movimiento Semilla otkad je Bernardo Arévalo potvrđen kao jedan od dvaju predsjedničkih kandidata s najviše glasova u prvom predsjedničkom krugu održanom 25. lipnja 2023.; budući da je 24. kolovoza Međuamerička komisija za ljudska prava odobrila mjere predostrožnosti za zaštitu Bernarda Arévala i Karin Herrere;

- C. budući da je 8. prosinca 2023. gvatemalsko javno tužiteljstvo, konkretno, voditelj Ureda posebnog tužitelja za borbu protiv nekažnjavanja José Rafael Curruchiche i tužiteljica Leonor Morales Lazo, izjavilo da će nastojati poništiti rezultate izbora održanih 25. lipnja 2023. navodeći navodne nepravilnosti u listićima za brojanje glasova na biračkim mjestima (*acta 4*) u svih pet izbornih utrka, kao i u sustavu za prijenos i objavu preliminarnih izbornih rezultata;
- D. budući da su tužitelji objavili da su zatražili ukidanje imuniteta izabranom predsjedniku Gvatemale Bernardu Arévalu; budući da Vrhovni sud još nije izrekao svoju presudu u pogledu tog pitanja te da Ustavni sud još nije donio odluku o sudskim postupcima za zaštitu prava glasa koji su u tijeku;
- E. budući da su članovi Kongresa 15. studenoga 2023. imenovali nove suce Vrhovnog suda s užeg popisa kandidata koji je, prema istragama gvatemalskih tužitelja, navodno bio rezultat trgovanja utjecajem;
- F. budući da je izabrani predsjednik Bernardo Arévalo odbacio te lažne navode i smatrao ih pokušajem tužitelja da ponište njegovu izbornu pobjedu;
- G. budući da je Blanca Alfaro, predsjednica Vrhovnog izbornog suda čija je uloga rješavanje takvih situacija, odmah odgovorila javnom tužiteljstvu da su rezultati izbora nepromjenjivi i da su „valjani i potvrđeni” te je izjavila da su „osobe (koje su pobijedile u svojim izbornim utrkama) nužno akreditirane i moraju preuzeti dužnost 14. siječnja 2024.”;
- H. budući da je predsjednica Vrhovnog izbornog suda napomenula da bi svaki pokušaj sprečavanja izabralih dužnosnika da preuzmu dužnost „bio prekid ustavnog poretka”;
- I. budući da su 1. prosinca 2023. četiri suca Vrhovnog izbornog suda napustila zemlju nekoliko sati nakon što je Kongres izglasao da im se oduzme imunitet što je bio očit pokušaj većine Kongresa da se nastavi uplitati u rezultate, potpuno zanemarujući volju birača izraženu na izborima;
- J. budući da tužitelji kontinuirano pokušavaju pogoršati ovu krizu poduzimanjem mjera na vlastitu inicijativu, često u suprotnosti s voljom gvatemalskog naroda te izjavama i odlukama Europskog parlamenta;
- K. budući da su Parlament, EU i drugi međunarodni partneri osudili zabrane kandidatura, stalne pokušaje poništavanja izbornih rezultata, korake koji se kontinuirano poduzimaju za kriminalizaciju neovisnih pravosudnih subjekata i instrumentalizaciju pravosudnih i

tužiteljskih institucija;

- L. budući da je u studenome Ured glavnog državnog odvjetnika najavio istragu uglavnom mirnih prosvjeda održanih 2022. na Sveučilištu u San Carlosu; budući da su tužitelji zatražili 27 uhidbenih naloga za aktiviste, studente, pripadnike akademske zajednice i člana stranke Movimiento Semille;
- M. budući da su misija EU-a za promatranje izbora i nacionalne promatračke misije promatrala cijeli izborni proces na poziv gvatemalskih vlasti i zaključile da su izbori bili transparentni i dobro organizirani te nisu pronašli nikakve osnove za sumnju na prijevaru; budući da su potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josep Borrell i glavni tajnik Organizacije američkih država nedavne odluke Ureda javnog tužitelja opisali kao „pokušaj državnog udara”;
- N. budući da su pokušaji zanemarivanja rezultata izbora izazvali masovne prosvjede; budući da svi kandidati, politički akteri, državne institucije i pravosudni sustav moraju prihvati i poštovati volju glasača;
- O. budući da su glavna javna tužiteljica Consuelo Porras, posebni tužitelj za borbu protiv nekažnjavanja José Rafael Curruchiche, sudac Fredy Raúl Orellana Letona i tužiteljica Cinthia Edelmira Monterroso Gómez na SAD-ovu popisu nedemokratskih i korumpiranih aktera;
- P. budući da Sporazum o pridruživanju između EU-a i Srednje Amerike, koji tek treba stupiti na snagu, kao jednu od „ključnih klauzula” sadrži „poštovanje demokratskih načela i temeljnih prava”;
 - 1. osuđuje pokušaj državnog udara i kontinuirane napore javnog tužiteljstva da poništi rezultate općih i predsjedničkih izbora u Gvatemali na temelju neutemeljenih navoda o prijevari te traži hitan prekid tih aktivnosti;
 - 2. odbacuje sve politički motivirane postupke određenih tijela kojima se jasno krši gvatemalski ustav, vladavina prava, integritet izbornog postupka i najosnovnija načela demokracije, među ostalim temeljno načelo diobe vlasti;
 - 3. podupire izabranog predsjednika Bernarda Arévala i traži uredno prijelazno razdoblje do njegove inauguracije 14. siječnja 2024. kojom će postati 52. predsjednik Gvatemale;
 - 4. poziva nadležna tijela, posebno Ustavni sud, Vrhovni sud, Vrhovni izborni sud, Kongres i predsjednika Alejandra Giammatteija, da poduzmu mjere za očuvanje ustavnog poretku i vladavine prava, da odbace neprihvatljive pokušaje poništavanja izbornih rezultata, da osiguraju poštovanje volje gvatemalskih građana izražene na izborima te da osiguraju njihova građanska i politička prava, integritet i sigurnost, uključujući pravo izabranih dužnosnika da propisno stupe na dužnost, u skladu s međunarodnim standardima i gvatemalskim zakonima;
 - 5. naglašava da je važno privesti pravdi one koji ometaju demokraciju; poziva u tom

pogledu Vijeće da odmah donese ciljane restriktivne mjere, među ostalim zamrzavanje imovine i zabranu putovanja, protiv (ali ne i isključivo) glavne javne tužiteljice Marije Consuela Porrasa Arguete, čelnika Ureda posebnog tužitelja za borbu protiv nekažnjavanja Joséa Rafaela Curruchichea Cacula, suca Fredyja Raúla Orellane Letone, tužiteljice Ureda posebnog tužitelja za borbu protiv nekažnjavanja Leonore Eugenije Morales Lazo i glavnog tajnika Ureda javnog tužitelja Angela Arnolda Pinede Avile, koji potkopavaju izborni proces u Gvatemali 2023. i sustavno instrumentaliziraju pravosuđe kako bi oslabili vladavinu prava i kriminalizirali pripadnike oporbe;

6. podsjeća da su poštovanje neovisnosti pravosuđa, politički pluralizam te sloboda izražavanja za sve građane Gvatemale temeljna prava i ključni stupovi demokracije i vladavine prava; iznimno je zabrinut zbog aktualnog pogoršanja stanja vladavine prava u Gvatemali;
7. izražava zabrinutost zbog proizvoljnog pritvaranja tužiteljâ, sudaca, bivših dužnosnika Međunarodne komisije za borbu protiv nekažnjavanja u Gvatemali i neovisnih novinara, među ostalim Joséa Rubéna Zamora; traži da se trenutačno i bezuvjetno puste na slobodu sve proizvoljno pritvorene osobe, kao i da se odbace sve neutemeljene kaznene optužbe protiv njih; podsjeća gvatemalske vlasti, posebno javno tužiteljstvo, da bi se trebali suzdržati od svakog pokušaja ometanja rada boraca za ljudska prava, pravosudnih djelatnika i novinara koji su istraživali i razotkrili korupciju, kršenja ljudskih prava i zlouporabu moći;
8. poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje, države članice i Delegaciju EU-a u Gvatemali da nastave pratiti stanje u Gvatemali, među ostalim odluke Ureda javnog tužitelja, Ustavnog i Vrhovnog suda, sve dok ne postoje jasna i vjerodostojna jamstva da će se poštovati volja birača koju su izrazili na izborima održanim 25. lipnja 2023. i u drugom krugu predsjedničkih izbora održanom 20. kolovoza 2023.; pruža potporu i tekućem radu posebne misije Organizacije američkih država kako bi se pomoglo u predsjedničkoj tranziciji, u skladu s mandatom Stalnog vijeća te organizacije;
9. potiče nadležna tijela Gvatemale da provedu preporuke misije EU-a za promatranje izbora, posebno one koje se odnose na procijenjene nedostatke u vladavini prava, diobi vlasti i promicanju ljudskih i političkih prava;
10. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, vladama i parlamentima država članica, Organizaciji Američkih država, UN-u, gvatemalskim vlastima i Parlacenu.